

Viden til at komme i mål med integration

Pixi-udgave af videnssyntese

Udlændinge- og
Integrationsministeriet
Styrelsen for International
Rekruttering og Integration

RAMBØLL

cabi

Udgiver:

Styrelsen for International
Rekruttering og Integration
Njalsgade 72
2300 København S

Opdateret version, marts 2017

Pixien er udviklet i projekt I mål
med integration ved Rambøll og
Cabi- bedre arbejde til flere.

cabiweb.dk/imaalmedintegration

Redaktion:

Majken Bagger, mba@cabiweb.dk
Marianne Solkær, mso@cabiweb.dk

Foto:

Arkiv

I MÅL MED INTEGRATION

Et udgangspunkt for effektive integrationsindsatser

Som en del af projektet 'I mål med integration' har Rambøll Management udarbejdet en videnssyntese på grundlag af 29 studier om indsatser, og hvilke effekter de viser i forhold til at integrere flygtninge og indvandrere på arbejdsmarkedet.

Formålet med videnssyntesen er at afdække eksisterende viden om metoder med effekt og dermed skabe et kvalificeret grundlag for en mere effektiv beskæftigelsesrettet integrationsindsats i landets kommuner.

Som supplement inddrager syntesen viden om lokale forhold, der har betydning for hvordan, hvorfor og hvornår bestemte indsatser virker. Hensigten er her at forsøge at afdække viden om indsatsernes virkning for målgruppen af flygtninge og indvandrere i forhold til, hvordan organiseringen i kommunen, de lokale arbejdsmarkedsforhold og erhvervsstrukturer spiller ind.

Denne pixi-udgave af den samlede videnssyntese giver et hurtigt overblik over og en kort indføring i syntesens vigtigste konklusioner og pointer, som er inddelt i disse temaer:

1. Integrationsprogram, herunder danskuddannelse
2. Samtaler
3. Virksomhedsrettede indsatser
4. Vejledning, afklaring, opkvalificering og uddannelsesaktivering
5. Sanktioner, ydelsesniveau og kommunalt refusionssystem.

Til sidst præsenteres de såkaldte videnshuller, som igennem syntesen er afdækket i den eksisterende viden på området – og som det vil være interessant at undersøge nærmere i tiden fremover.

Den indsamlede viden skal i første omgang bruges af de 17 kommuner, der deltager i projektet, i deres fremadrettede arbejde med indsatsen. Men syntesen kan bruges af alle kommuner, der ønsker at forbedre eller udvikle den beskæftigelsesrettede integrationsindsats for flygtninge og indvandrere.

For at få det fulde udbytte af den indsamlede viden og alle nuancerne i konklusionerne med, anbefales det at læse den fulde udgave af videnssyntesen "Viden til at komme i mål med integration".

God læselyst!

INDHOLDSFORTEGNELSE

Begrebsafklaring	2	Tema 4: Vejledning, afklaring, opkvalificering og uddannelsesaktivering	7
Forandringsteori	3	Tema 5: Sanktioner, ydelsesniveau og kommunalt refusionssystem	8
Tema 1: Integrationsprogram, herunder danskuddannelse	4	Implementeringsfaktorer	9
Tema 2: Samtaler	5	Videnshuller	11
Tema 3: Virksomhedsrettede indsatser	6		

BEGREBSAFKLARING

For god ordens skyld præsenterer vi kort en række centrale begreber fra studierne, som også bliver brugt i syntesen.

Motivationseffekt	Effekter, der opstår for personer, som skal deltage i en indsats, fx samtale eller aktivering. Også kaldet <i>Skræmmeeffekten</i> .
Fastholdelseeffekt	Effekter under deltagelse i en indsats, fx ændring i adfærden, som medfører, at den ledige er længere tid om at finde et job eller komme i uddannelse. Også kaldet <i>Fastlåsnings-effekten</i> .
Programeffekt	Beskæftigelses- eller uddannelseseffekter efter endt indsats.
Nettoeffekt	Summen af fastholdelses- og programeffekter.
Mekanismer	Elementer, der aktiverer en udvikling hos borgeren på både kort, mellemlangt og langt sigt. En mekanisme er svaret på hvorfor en indsats virker, som den gør. Borgeren opnår altså resultater, fordi en given indsats sætter gang i forskellige virkningsfulde mekanismer hos borgeren.

Studierne, der indgår i syntesen, dækker en periode på 10 år, hvor lovgrundlaget og inddeling og definitioner af målgrupperne har ændret sig gennem tiden. Derfor handler sidste begrebsafklaring om inddelingen af målgrupperne af flygtninge og familiesammenførte og indvandrere.

Målgruppen for projekt 'I mål med Integration' omfatter dels flygtninge og familiesammenførte omfattet af integrationsprogrammet og dels ikke-vestlige indvandrere med andre problemer end ledighed. Af hensyn til læsevenlighed er betegnelsen for målgrupperne forkortet til 'flygtninge og indvandrere'.

I sammenfatningen af resultaterne for målgrupper på tværs af studierne anvendes for nemheds skyld de nyeste betegnelser i lovgivningen, det vil sige 'aktivitetsparate' og 'jobparate'. I syntesen bliver målgruppespecifik viden, fx for gruppen af nytilkomne flygtninge, altså suppleret med bredere viden om jobparate og aktivitetsparate.

FORANDRINGSTEORI

Videnssyntesen bygger på en overordnet forandringsteori, som på tværs af de fem temaer fokuserer på, hvad der virker for borgerne i forhold til at komme i uddannelse eller beskæftigelse og hvorfor det virker.

Modellen viser mulige resultater på borgerniveau på kort, mellemlangt og langt sigt i kraft af mekanismer, der aktiveres hos den enkelte borger via forskellige indsatser.

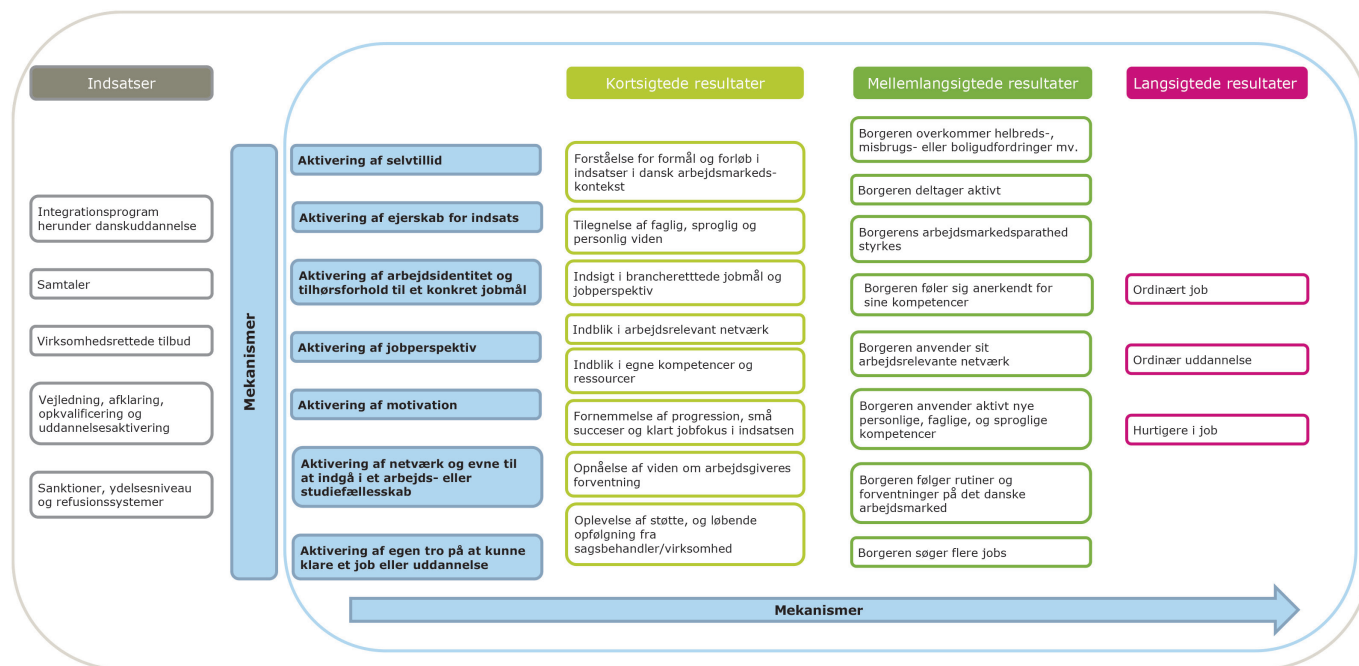
Modellen præsenteres på side 8 i videnssyntesen.

Hvert af de fem temaer er en gruppering af indsats-typer på tværs af studierne, der indgår i syntesen. De fem temaer kan ses som indsatser i sig selv og som dele af samlede tilbud til ledige flygtninge og indvan-dre.

Centralt for forandringsteorien er de mekanismer, som de forskellige indsatstyper aktiverer hos borgeren.

Få en nærmere uddybning af de syv virkningsfulde mekanismer på side 10-11 i videnssyntesen.

Figur 1: Overordnet forandringsteori for de fem temaer

1: INTEGRATIONSPROGRAM, HERUNDER DANSKUDDANNELSE

Temaet dækker over det program, nyankomne flygtninge og familiesammenførte deltager i for at blive integreret i det danske samfund. Herunder deres deltagelse i danskuddannelse. Fokus er særligt på effekten af danskuddannelse og de øvrige tilbud i integrationsprogrammet.

På tværs af studierne er der indikationer på, at danskuddannelse under integrationsprogram virker fastholdende og ikke synes at have en positiv effekt på beskæftigelse.

Dog kan integrationsprogram, herunder danskuddannelse indirekte bidrage til, at målgruppen kommer tættere på uddannelse og beskæftigelse, fx ved at opleve succes med at beherske det danske sprog og forstå en dansk arbejdspladskultur.

Den virksomhedsrettede aktivering synes at være den indsats, der har størst effekt på beskæftigelse og uddannelse, den såkaldte programeffekt.

Virkningsfulde mekanismer

Virkningen af et integrationsprogram kommer af kombinationen af sprogudvikling og aktivering på virksomheder. Studier indikerer, at det styrker selvtilliden blandt målgruppen af flygtninge og indvandrere, når de oplever forbedring i deres sproglige og faglige kompetencer, og det aktiverer igen en styrket tro på

at kunne begå sig på en arbejdsplads i fremtiden.

Indsatser under integrationsprogram aktiverer følgende mekanismer:

VIRKNINGSFULDE MEKANISMER

- Aktivering af selvtillid
- Aktivering af motivation
- Aktivering af egen tro på at kunne klare et job eller uddannelse
- Aktivering af jobperspektiv

Få en uddybning af de specifikke mekanismer for temaet 'Integrationsprogram, herunder danskuddannelse' på side 15-16 i videnssynthesen.

Husk IGUen

IGU er en to-årig uddannelse målrettet flygtninge og familiesammenførte, hvor undervisning foregår direkte i virksomheder.

Selvom IGU ikke er et tilbud i integrationslovens forstand, kan den med fordel betragtes som et supplement til virksomhedspraktik, løntilskud og opkvalificering.

2: SAMTALER

Temaet behandler kontaktforløbet, hvor borgeren ved personligt fremmøde i kommunen deltager i en række samtaler med sagsbehandler. Den eksisterende viden på området koncentrerer sig om kontaktforløb, intensitet og timing i samtaler, længde på ledighedshistorik og sagsbehandlerens rolle.

Overordnet synes effekterne af samtaler at være begrænsede for specifikt flygtninge og indvandrere. Studierne antyder, at intensive kontaktforløb kan øge graden af aktivering, men ikke nødvendigvis graden af selvforsørgelse. For nytilkomne flygtninge er der noget i studierne, der tyder på, at en tidlig, intensiv indsats og indholdet i samtalerne har en positiv nettoeffekt på beskæftigelse og uddannelse.

Virkningsfulde mekanismer

Studierne fremhæver, at udsigten til samtaler kan virke motiverende for ledige til at finde et job. Det gælder særligt nyledige, da langtidsledige ikke bliver motiveret yderligere af udsigten til flere samtaler.

Studierne betoner også betydningen af sagsbehandlerens rolle i forhold til at støtte borgeren til at tage ejerskab, som kan medvirke til at komme i job. Den tætte kontakt kan skabe en tillid mellem borger og sagsbehandler, som kan være med til at opbygge borgerens tro på at kunne klare et job eller en uddannelse.

For samtaler gør følgende mekanismer sig gældende:

VIRKNINGSFULDE MEKANISMER

- Aktivering af motivation
- Aktivering af ejerskab
- Aktivering af tro på at kunne klare job eller uddannelse.

Få en nærmere uddybning af de specifikke mekanismer for temaet 'Samtaler på side 20-21 i videnssyntesen.

3: VIRKSOMHEDSRETTEDE TILBUD

Temaet dækker over virksomhedspraktik og løntilskud – i både offentligt og privat regi.

Studierne viser, at især privat løntilskud og virksomhedspraktik i både offentligt og privat regi kan skabe bedre udsigter til job for flygtninge og indvandrere – og hurtigere end anden aktivering. Offentligt løntilskud har også positiv programeffekt, men der er større tendens til fastholdelse.

Flere studier viser, at der er positive programeffekter af virksomhedspraktikker. Effekterne er størst for mandlige indvandrere, som forkorter tiden på kontanthjælp med 4,6 måneder og lidt mindre for indvandrerkvinder, der forkorter kontanthjælpsperioden med 3,7 måneder.

Studierne antyder, at virksomhedsrettede indsatser virker, når de løfter niveauet af flygtninge og indvandreres faglige, personlige og sproglige kompetencer, så de kan matche virksomheders forventninger og behov.

Gør praktikkerne målrettede

Motivationen hos borgeren øges ved, at sagsbehandler fremhæver de unikke fordele ved virksomhedsrettede tilbud, som kan understøtte borgerens progression frem mod ordinær beskæftigelse: Kolleger, netværk, inklusion, mening i hverdagen og arbejdsopgaver med jobperspektiv. Det er her vigtigt, at praktikvirksomheden kan garantere reelle og arbejdsrelevante opgaver.

Virkningsfulde mekanismer

Ifølge flere studier virker virksomhedspraktikker på forskellige måder afhængigt af, om praktikken skal bruges til rekruttering, opkvalificering eller afklaring. På tværs af formålene, viser studierne, at krav til kompetencer, forventninger og deltagelse generelt skal være tydelige for den enkelte flygtning/indvandrer, som også skal have indblik i og forståelse for formålet med praktikken, herunder jobperspektivet.

For løntilskud tyder studierne på, at motivationen opstår hos målgruppen af flygtninge og indvandrere i forhold til jobperspektivet i indsatsen og det at kunne mestre et fag. Løntilskud medvirker desuden til at skabe et arbejdsmæssigt netværk for flygtninge og indvandrere, som kan skabe grobund for jobåbninger.

Virksomhedsrettede indsatser aktiverer følgende mekanismer:

VIRKNINGSFULDE MEKANISMER

- Aktivering af selvtillid
- Aktivering af jobperspektiv
- Aktivering af netværk og evne til at indgå i et arbejdsfællesskab
- Aktivering af motivation

Få en nærmere uddybning af de specifikke mekanismer for temaet 'Virksomhedsrettede indsatser' på side 25-27 i videnssynthesen.

4: VEJLEDNING, AFKLARING, OPKVALIFICERING OG UDDANNELSESAKTIVERING

Temaet dækker over ordinær uddannelse, korte vejlednings- og afklaringsforløb, forberedende forløb til virksomhedsrettede tilbud, særlige opkvalificerende forløb og kurser, der ikke er ordinære og kompetencegivende, samt særligt tilrettelagte projekter og uddannelsesforløb.

Gennemgangen af studierne viser, at vejlednings- og afklaringsforløb virker fastholdende og at effekten er lavere i forhold til beskæftigelse og uddannelse end for andre typer aktivering. Resultaterne er blandede i forhold til, om det trods alt vil være bedre at aktivere til vejledning, afklaring og opkvalificering end slet ikke at aktivere.

At nettoeffekterne ikke er tydelige eller blot meget beskedne kan skyldes, at denne form for aktivering ofte bruges som et første, afklarende skridt hen i mod virksomhedsrettede tilbud eller uddannelsesaktivering.

Studierne antyder, at familiesammenførte og flygtninge- og indvandrerkvinder oplever en effekt af brancherettede afklarings- og opkvalificeringsforløb. Helbredsafklarende forløb har også vist effekt på beskæftigelsen af flygtninge og indvandrere med sygdomsoplevelser.

Viden om nettoeffekten af uddannelsesaktivering for flygtninge og indvandrere er modstridende. Indsatsen er forbundet med høje fastholdelseseffekter, men flere studier viser også positive eller neutrale programeffekter af at aktivere til uddannelse. Effekten synes større for kvinder end for mænd.

Studierne antyder desuden, at en ny dansk uddannelse og dansk erhvervserfaring øger sandsynligheden for at komme i arbejde.

Virkningsfulde mekanismer

Aktivering gennem vejledning, afklaring og opkvalificering synes generelt at have en positiv indvirkning på flygtninge og indvandrere, og det skyldes, at de får aktiveret deres tro på at kunne klare et job eller uddannelse gennem de faglige, sproglige og personlige kompetencer, de opnår gennem indsatsen.

Ifølge flere studier er det, der ser ud til at virke i vejled-

nings- og afklaringsforløb, at sagsbehandleren udviser tålmodighed og gennem tæt opfølgning formår at opdage problemer og gradvist understøtter opkvalificering af borgeren i forhold til at komme i arbejde.

Uddannelsesaktivering synes at bidrage til, at ikke-vestlige indvandrere på kontanthjælp får bedre beskæftigelsesmuligheder ved at øge sine faglige kompetencer og sit danske uddannelsesniveau. De små succesoplevelser undervejs i uddannelsen, fx beståede prøver, har en positiv indvirkning på borgerens tro på egne evner og troen på at kunne komme i arbejde.

For vejledning, afklaring og opkvalificering er følgende mekanismer identificeret:

VIRKNINGSFULDE MEKANISMER

- Aktivering af selvtillid
- Aktivering af jobperspektiv
- Aktivering af egen tro på at kunne klare et job eller uddannelse
- Aktivering af arbejdsidentitet
- Aktivering af ejerskab for indsats

Få en nærmere uddybning af de specifikke mekanismer for temaet Vejledning, afklaring, opkvalificering og uddannelsesaktivering på side 33-34 i videnssyntesen.

5: SANKTIONER, YDELSER OG REFUSIONSSYSTEM

Temaet omfatter sanktioner over for borgerne, justeringer af ydelsesniveau for borgerne og refusionssystemet over for kommunerne.

Nogle studier peger på, at det kan have en positiv effekt på selvforsørgelsesgraden, når der skæres i ydelsesniveauet. Effekten gælder dog primært arbejdsmarkedsparete ledige – og effekten er størst inden for de første tre måneder, hvorefter den aftager markant. Et studie indikerer, at beskæftigelseseffekten af reduktioner i ydelsesniveauet er større for mænd end for kvinder.

Studierne viser, at selv moderate sanktioner, overfor borgere der ikke lever op til sine forpligtelser, har store effekter. Særligt ser det ud til, at sanktioner over for ledige, ikke-vestlige indvandrere får flere fra målgruppen i job.

Dog oplever sagsbehandlere, at økonomiske sanktioner kan virke uhensigtsmæssigt på mindre ressourcestærke grupper.

Økonomiske incitamenter i forhold til kommunerne, som fx refusionssystemer, har generelt en betydning for kommunernes tilrettelæggelse af indsatser for flygtninge og indvandrere.

Virkningsfulde mekanismer

Det tyder på, at det er motiverende, når der ses en økonomisk gevinst ved at komme i ordinært arbejde. Sagsbehandlere oplever desuden, at sanktioner kan motivere borgere til at møde op til samtaler og deltage aktivt i indsatsen.

Økonomiske sanktioner udløser følgende mekanisme:

VIRKNINGSFULDE MEKANISMER

- Aktivering af motivation

Få en nærmere uddybning af de specifikke mekanismer for temaet Sanktioner, ydelsesniveau og kommunalt refusionssystem på side 38 i videnssyntesen.

IMPLEMENTERINGSFAKTORER

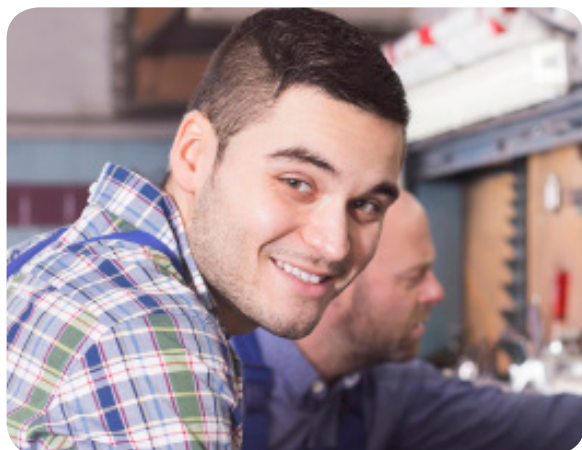
Udover at afdække viden om metoder, der virker i den beskæftigelsesrettede integration, er der i videnssyntesen forsøgt at finde frem til viden om, hvorfor, hvordan og hvornår de bestemte indsatser virker.

I den sammenhæng er der set nærmere på tre faktorer, der har betydning for implementeringen af de forskellige indsatser:

- Målgruppe – herunder karakteristika af målgruppen og indsatsernes virkning for målgruppen eller bestemte delmålgrupper
- Kommunal organisering – hvordan målsætning, ressourceallokering og organisering af den beskæftigelsesrettede integrationsindsats har indflydelse på virkningen af de forskellige indsatser
- Arbejdsmarkedsforhold – hvilken betydning de lokale arbejdsmarkedsforhold og erhvervsstrukturer har for indsatsen

I dette afsnit præsenteres de overordnede resultater, fundet i studierne, for de tre faktorer, som spiller ind på tværs af de fem temaer; 1) Integrationsprogram, herunder danskuddannelse, 2) Samtaler, 3) Virksomhedsrettede tilbud, 4) Vejledning, afklaring, opkvalificering og uddannelsesaktivering og 5) Sanktioner, ydelsesniveau og refusionssystemer.

Ønsker du at læse nærmere om forhold, der gælder mere specifikt for hvert af temaerne, kan du læse i dybden i syntesens afsnit 3.2-3.6.

Målgruppe

- Generelt har baggrundsforhold som alder, oprindelsesland, civilstatus, grundlaget for opholdstilladelse, antallet af små børn (gælder især for kvinder), helbredssituation og beskæftigelseskategori en betydning for målgruppens beskæftigelsesudsigter.
- Indvandrere fra ikke-vestlige lande er overrepræsenterede i gruppen af kontanthjælpsmodtagere – især blandt aktivitetsparate, som har flere problemer end ledighed, såsom familie-, helbreds- og sociale problemer.
- Karakteristisk for målgruppen af flygtninge og indvandrere er det, at den er meget heterogen, bl.a. fordi persongruppen veksler fra år til år, afhængigt af, hvem der får opholdstilladelse.
- Enkelte studier antyder, at det har en positiv betydning for effekten af samtaler, at de foregår hyppigt, og at sagsbehandler har et særligt kendskab til målgruppen og en begrænset sagsstamme.
- Flygtninge og familiesammenførte er generelt underrepræsenterede i kompetencegivende ordinære uddannelsesforløb udover danskuddannelse. I lyset af den nye Integrationsgrunduddannelse, IGU, kan der være behov for at tilbyde AMU-kurser langt tidligere end det før har været tilfældet.
- Et studie viser, at mandlige indvandrere på dagpenge i højere grad kommer i arbejde som følge af, at de bliver sanktioneret end personer med danskoprindelse.

Kommunal organisering

- Studierne viser, at der ikke findes et klart mønster i, hvilken kommunal organisering, der virker bedst i integrations- og beskæftigelsesøjemed. Forskelle i effekt skyldes snarere forhold ved målgruppen, end det skyldes organiseringen af indsatsen.
- Et studie påpeger, at de kommuner, der anvender virksomhedsrettet aktivering mest, statistisk set klarer sig bedre end de kommuner, der anvender denne indsats mindst. Det antydes i studierne, at nøglen til god integration på arbejdsmarkedet er et strategisk fokus på virksomhedssamarbejdet, og at virksomhedskonsulenter bør have både borger og virksomhedskontakt.
- Jobcentrene vurderer, ifølge et studie, at sprog er den største barriere for at etablere virksomhedsforløb for ikke-vestlige indvandrere.
- Sagsbehandlers vurdering af, hvad der virker for målgruppen, vil være bestemt af sagsbehandlernes baggrund, lovgivning, målsætninger og udmøntningen af indsatser i den enkelte kommune.
- Ifølge et studie er der enighed blandt ledelse og sagsbehandlere om, at sagsbehandlere bør være fagligt specialiserede til mødet med kontanthjælpsmodtagerne. En evaluering fremhæver her desuden den store betydning af at skabe sammenhæng i indsatsen mellem de specialiserede enheder i kommunerne. Indsatsen skal ofte skræddersys til den enkelte, da der er store forskelle i uddannelsesbaggrund og arbejds erfaring hos målgruppen af flygtninge og indvandrere.
- Udfordringen for mange kommuner ligger i prioritering af indsatsen og det at finde den rette indsats til de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, hvor studier viser, at flygtninge og indvandrere er overrepræsenteret.
- Studier viser, at sagsbehandlere har erfaring med, at virksomhedspraktik og medicinsk udredning flytter de aktivitetsparate indvandrere tættere på job – men indholdet skal tilpasses den enkelte sammen med en tæt relation og hyppige samtaler.

Arbejdsmarked – nationalt og lokalt

- I relation til det lokale arbejdsmarked, ser det ud til at have positiv betydning for beskæftigelsen af kvindelige indvandrere, mandlige flygtninge og familiesammenførte, når antallet af lokale arbejdspladser, der kræver mellemhøjt eller højt kvalificeret arbejdskraft stiger.
- Konjunkturer kan også spille ind på udvælgelsen af afklaringstilbud til ledige flygtninge og indvandrere, fx ses det, at uddannelsesaktivering er mest effektivt under lavkonjunktur.
- Et studie viser, at det lokale arbejdsmarked har stor betydning for typen af samarbejde, jobcentret har med virksomhederne.
- På tværs af studierne ser det ud til, at konkrete brancheforhold har en betydning for indvandreres placering i virksomheder. Typisk er det virksomheder inden for virksomhedsservice, transport og handel, hotel og restauration, der er åbne for at ansætte indvandrere og flygtninge.
- Flere studier viser desuden, at virksomhedernes lyst til og mod på samarbejdet kræver og styrkes af, at jobcentrene hjælper med det administrative arbejde, skiftevis visiterer svage og stærke borgere, bidrager til at borgeren er mødestabil og følger op, hvis det ikke er tilfældet.

Videnshuller

Syntesens kortlægning af eksisterende viden har fundet syv områder, videnshuller, hvor der er behov for styrket viden om, hvordan flygtninge og indvandrere kan integreres på arbejdsmarkedet.

Her får du en kort præsentation af videnshullerne.

7 OMRÅDER MED BEHOV FOR STYRKET VIDEN

1. Virkningen af forskellige kombinationer af forløb: Mere viden savnes om betydningen af rækkefølgen og varigheden af indsatser, og hvordan de forskellige indsatser spiller sammen. Studierne i syntesen fokuserer på at måle på effekten af den senest gennemførte indsats, og det gør det vanskeligt at måle effekten af indsatser, der ligger tidligere i forløbet - men som kan tænkes at have en effekt på det videre forløb.

2. Indsatsernes indhold: Der er kun begrænset viden om indholdet i de forskellige indsatser og hvilke elementer, de konkret består af. Hvad er fx indholdet i en samtale, og kan man sige noget generelt om de opgaver, flygtninge og indvandrere varetager i virksomhedspraktik?

3. Sagsbehandlernes kompetencer: Sagsbehandlernes evne til at håndtere og forstå målgruppen, siges at have stor betydning for en succesfuld integration. Hvad betyder det så for integrationen og jobmulighederne for den enkelte flygtning/indvandrer, at sagsbehandlernes kompetencer er meget forskellige?

4. Virkningen af forskellige indsatser i en heterogen målgruppe: Der mangler grundlæggende viden om, hvad der virker for hvem i den meget forskelligt sammensatte målgruppe af flygtninge

og indvandrere, vi har med at gøre. Ligesom der mangler viden om, hvordan effekter fra målgruppen af indvandrere kan overføres til målgruppen af nyankomne flygtninge.

5. Effekten af den kommunale organisering: Det er vanskeligt at uddrage en konklusion ud fra de gennemgåede studier, men det vil være interessant at blive klogere på, om der er en sammenhæng mellem kommunal organisering og effekten på beskæftigelse.

6. Arbejdsmarkedets betydning: Viden om arbejdsmarkedets betydning for beskæftigelsesmuligheder for flygtninge og indvandrere fremstår mangelfuld. Indsatsen er primært afdækket på et overordnet niveau for ledige som en samlet gruppe.

7. Virksomhedernes incitament til at ansætte flygtninge og indvandrere: Mere viden om, hvad der får virksomheder til at engagere sig og ansætte flygtninge og indvandrere mangles i den eksisterende kortlægning. Bruges ordninger som løntilskud og virksomhedspraktik blot fordi virksomheder opnår en økonomisk gevinst ved det, eller er der tale om en reel positiv businesscase? Spiller CSR fx en rolle for virksomhedernes engagement?